

6th International Forum

Mineral Resources in Greece: A Driving Force for Economic Development

“New challenges and standards of Health & Safety in extractive industry. SMEs and implementation of Health & Safety directives”

Christos Kavalopoulos, *General Manager, Greek Mining Enterprises Association*

Αξιολόγηση του ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου για την Υ&Α

Η αξιολόγηση των 24 Οδηγιών Υ&Α:

- Είναι η μεγαλύτερη που έχει γίνει για ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο
- Περιλαμβάνει την Οδηγία Πλαίσιο (frame directive) 89/391/EEC και 23 μεμονωμένες οδηγίες, που είναι:
 - ✓ Οδηγίες βάσης (προσανατολισμένες σε γενικούς στόχους)
 - ✓ Οδηγίες εξειδικευμένου αντικειμένου

• Το προαναφερμένο κανονιστικό πλαίσιο:

- Αξιολογείται από ειδικούς μελετητές σε συνεργασία με τους εμπλεκόμενους φορείς και συνδέσμους από όλα τα κράτη μέλη και την Advisory Committee of Safety and Health της Commission (τριμερές γνωμοδοτικό όργανο με τη συμμετοχή εκπροσώπων εργοδοτών, εργαζομένων και αρμόδιων υπουργείων, στο οποίο μετέχει και ο ΣΜΕ).

Αξιολόγηση του ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου για την Υ&Α

Η κριτική αξιολόγηση του πλαισίου αυτού :

❖ Εμπεριέχει και τις οδηγίες 92/104 (ελάχιστες προδιαγραφές Υ&Α για εργαζόμενους υπογείων ή επιφανειακών εξορυκτικών δραστηριοτήτων)

❖ και 92/91 (απαιτήσεις Υ&Α για διατρητικές εργασίες)

- Βασίστηκε σε τέσσερις παραμέτρους:
 - ✓ αποτελεσματικότητα,
 - ✓ σχετικότητα (κατά πόσο καλύπτει το αντικείμενο),
 - ✓ συνάφεια και
 - ✓ συμμόρφωση (εφαρμογή από τα κράτη μέλη).

Αξιολόγηση του ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου για την Υ&Α

Οι οδηγίες χωρίζονται βάσει του είδους σε 4 κατηγορίες:

- ❖ Γενικές οδηγίες (General Directives)
- ❖ Συγκεκριμένου τομέα (Sector Specific)
- ❖ Συγκεκριμένων κινδύνων (Hazard Specific)
- ❖ Συγκεκριμένων ομάδων εργαζομένων (Type of workers')

Οι οδηγίες χωρίζονται βάσει του σκοπού που εξυπηρετούν και βάσει της διάρθρωσής τους σε:

- **Goal oriented** (προσανατολισμένο σε συγκεκριμένους στόχους)
- **Prescriptive** (περισσότερο εξειδικευτικό σε κάποιες διατάξεις)

Αξιολόγηση του ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου για την Υ&Α

■ Σκοπός της Αξιολόγησης είναι:

- Ο προσδιορισμός των αποτελεσμάτων και των επιπτώσεων
- Ο εντοπισμός δυνατών και αδύνατων σημείων που επηρεάζουν θετικά και αρνητικά αντίστοιχα την Υ&Α στην Ε.Ε και να προσδιοριστούν τα αποτελέσματα και οι επιπτώσεις,
- Η Πρόταση βελτιώσεων για μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα και μείωση γραφειοκρατικών βαρών (regulation fitness).

• Κατά τη γνώμη της Advisory Committee of Safety and Health at Work :

- ✓ το υπάρχον κανονιστικό πλαίσιο εξυπηρετεί το στόχο της εξασφάλισης ελάχιστου επιπέδου προστασίας από κινδύνους που σχετίζονται με την εργασία, σε όλους, ανεξαιρέτως, τους εργαζόμενους των ευρωπαϊκών κρατών μελών.
- ✓ Χαρακτηριστικές του ιδιότητες:
 - Η συνοχή
 - Η απουσία αντιφατικών διατάξεων, παρά μόνο ελάχιστων αλληλεπικαλύψεων μεταξύ των οδηγιών που όμως δεν οδηγούν στην πράξη σε διπλές επιβαρύνσεις.

Εξαίρεση αποτελούν μόνο οι οδηγίες 92/24/EC (Chemical Directive) και 2004/3/EC (περί καρκινογόνων ουσιών).

Αξιολόγηση του ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου για την Υ&Α

Παρόλο που υπάρχει ανάγκη για μερική ανανέωση κάποιων οδηγιών, λόγω σημαντικών αλλαγών σε τεχνολογικό επίπεδο, σε σύγκριση με το παρελθόν, **δεν κρίνεται σκόπιμη η πλήρης αναδιατύπωση του πλαισίου.**

Η δημιουργία κοινού πλαισίου βασικών ρυθμίσεων για την Υ&Α της εργασίας :

- Έχει εφαρμοστεί σε όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε.
- Διαμόρφωσε ενιαίο πυρήνα κανονισμών που αποτέλεσε πυρήνα αντίστοιχων εθνικών πλαισίων
- Λόγω της φύσης των οδηγιών (γενικότερη περιγραφή υποχρεώσεων με συγκεκριμένες εξειδικεύσεις) & του ότι αποτέλεσαν πυρήνα των αντίστοιχων εθνικών, οι βασικές αρχές έχουν σχεδόν πλήρως εφαρμοστεί και ενσωματωθεί, σε εθνικό επίπεδο

Αξιολόγηση του ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου για την Υ&Α

- Υπάρχει ένα καλό επίπεδο ποσοτικής συμμόρφωσης με τους μηχανισμούς και τις διαδικασίες που αφορούν στην ενημέρωση των εργαζομένων σε θέματα Υ&Α και στα συστήματα και τις υπηρεσίες προστασίας και πρόληψης έναντι των ατυχημάτων
- Κρίνεται ως μέτρια η συμμόρφωση σε σχέση με τις απαιτήσεις και την εφαρμογή των προβλεπόμενων διατάξεων για την εκπόνηση μελέτης εκτίμησης επαγγελματικών κινδύνων και την υλοποίησή της στην πράξη
- Επίσης, ως μέτρια κρίνεται και η συμμόρφωση σε σχέση με την εκπαίδευση, την επίβλεψη, τη συμμετοχή και τη διαβούλευση εργαζομένων σχετικά με Υ&Α
- Υπάρχουν ισχυρές ενδείξεις ότι η εκπροσώπηση των εργαζομένων στο σύστημα Υ&Α έχει σημαντική επίδραση στον τομέα εκτίμησης των κινδύνων και στην εφαρμογή συστημάτων ασφάλειας για την αποφυγή ατυχημάτων
- Η επιβολή των μέτρων και ιδιαίτερα ο ρόλος των επιθεωρητών (ελεγκτικών μηχανισμών), ενισχύει την εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου Υ&Α. Οι ελεγκτικοί μηχανισμοί προσφέρουν και καθοδήγηση στην εφαρμογή του πλαισίου. Αυτά επιδρούν θετικά στη συμμόρφωση με τις υπάρχουσες απαιτήσεις Υ&Α
- Απαιτούνται ακριβέστερα στατιστικά στοιχεία για Υ&Α σε ευρωπαϊκό

Αξιολόγηση του ευρωπαϊκού νομοθετικού πλαισίου για την Υ&Α

- ❖ Η διαχείριση του κανονιστικού πλαισίου Υ&Α, πρέπει να αποτελεί μέρος της καθολικής διαδικασίας διοίκησης-παρακολούθησης του έργου. **Όχι μεμονωμένα και αποσπασματικά**
- ❖ Η Νέα Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Υ&Α προσθέτει την επέκταση του κανονιστικού πλαισίου σε μελλοντικούς κινδύνους (**New and Emerging Risks**), όπως μυοσκελετικά προβλήματα, ψυχοκοινωνικοί κίνδυνοι όπως το εργασιακό άγχος, γήρανση ανθρώπινου δυναμικού και χρήση νέων υλικών
- Εκφράζεται έντονη διαφωνία τα αντικείμενα αυτά να μπουν σε νέες οδηγίες. Οι αιτίες που τα δημιουργούν μπορούν να έχουν σχέση είτε με την εργασία είτε με παράγοντες εξωεργασιακούς

Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (SMEs) και εφαρμογή κανονιστικού πλαισίου Υ&Α

- Οι SMEs παρουσιάζουν πολλά προβλήματα στην εφαρμογή του πλαισίου Υ&Α, ιδιαίτερα σε χώρες όπως η Ελλάδα (επισήμανση ομιλητή), όπου λείπουν παιδεία, αντίστοιχες κοινωνικές συνήθειες, εκπαίδευση, μηχανισμοί ελέγχου και καθοδήγησης, νοοτροπία μη πειθαρχίας σε κανονισμούς και υποχρεώσεις κτλ.
- Κυρίαρχα προβλήματα που εμφανίζονται στις SMEs και επηρεάζουν τις αποδόσεις στην Υ&Α:
 - ✓ Ελλιπή εκπαίδευση
 - ✓ Ελλιπή ενημέρωση εργαζομένων
 - ✓ Ανυπαρξία κουλτούρας ασφάλειας
 - ✓ Υποτίμηση κινδύνου
 - ✓ Ελλιπείς διαθέσιμοι πόροι, κακή έννοια οικονομίας
 - ✓ Ανεπάρκεια γνώσεων και τεχνικών δυνατοτήτων, που δεν καλύπτονται επαρκώς, πάντα από το outsourcing υπηρεσίες

Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (SMEs) και εφαρμογή κανονιστικού πλαισίου Υ&Α

6th International Forum

Mineral Resources in Greece:
A Driving Force for Economic Development

Τρόποι βελτίωσης της απόδοσης των SMEs στην Υ&Α

- Εκπαίδευση – επιμόρφωση εργοδοτών-στελεχών-εργαζομένων
- Έκδοση οδηγιών εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου (guidelines)
- Εύρεση νέων καινοτόμων τρόπων προσέγγισης θεμάτων Υ&Α από SMEs, όπως π.χ. η ηλεκτρονική πλατφόρμα OIRA (Online Interactive Risk Assessment) για τη δημιουργία μελετών επικινδυνότητας (Risk Assessment)

SMEs και εξορυκτική δραστηριότητα

Είδη μικρομεσαίων επιχειρήσεων:

- Αυτοτελείς SMEs
- Εργολάβοι-υπεργολάβοι

Εμφανίζουν ίδια προβλήματα με αυτά που προαναφέρθηκαν

Τι άλλο πρέπει να γίνει;

- ✓ Στοχευμένες προσπάθειες από εργοδότες-φορείς έργων για πλήρη ενσωμάτωση των SMEs στο ενιαίο σύστημα ασφάλειας που διαθέτουν
- ✓ Άκαμπτη επιβολή μέτρων
- ✓ Να δηλώνονται όλα τα ατυχήματα και να αξιολογούνται από τον εργοδοτικό φορέα. Από κοινού λήψη μέτρων
- ✓ Να αναληφθούν πρωτοβουλίες από όλους τους φορείς για την απόκτηση κουλτούρας ασφάλειας
- ✓ Να εκτοπιστεί η αντίληψη ότι η ασφάλεια είναι κόστος. Είναι απόδοση, ποιότητα εργασίας, ανταγωνιστικό πλεονέκτημα

SMEs και εξορυκτική δραστηριότητα

- Κοινή πεποίθηση όλων των φορέων ότι δεν απαιτείται υιοθέτηση εξαιρέσεων και έκπτωση στα θέματα Υ&Α από τις SMEs

Αξιολόγηση της οδηγίας 92/104 περί ελάχιστων προδιαγραφών Υ&Α στις επιφανειακές και υπόγειες εξορυκτικές δραστηριότητες (μεταλλεία/λατομεία)

6th International Forum

Mineral Resources in Greece:
A Driving Force for Economic Development

Η οδηγία 92/104:

- Είναι γενικού περιεχομένου, που περιγράφει τις υποχρεώσεις του εργοδότη να διατηρεί ασφαλές και υγιεινό το περιβάλλον εργασίας
- Τα περισσότερα κράτη μέλη, όχι μόνο έχουν ενσωματώσει την οδηγία, αλλά έχουν εκδώσει αναλυτικότερες διατάξεις ασφάλειας, ιδιαίτερα με εξειδικεύσεις σε συνθήκες, φάσεις και είδη εργασίας. Αυτό, παράλληλα αποτελεί και μειονέκτημα γιατί υπάρχουν μεγάλες διαφορές αναλυτικότερων προσεγγίσεων μεταξύ κρατών μελών

- Αγκαλιάζει το 82% των εργαζομένων στον κλάδο, που μεταφράζεται σε 670.000 εργαζόμενους
- Ο δείκτης θανατηφόρων ατυχημάτων στην εξορυκτική δραστηριότητα, είναι περίπου 6 φορές μεγαλύτερος του αντίστοιχου ευρωπαϊκού μέσου όρου
- Οποιαδήποτε αλλαγή της οδηγίας 92/104 θα επιφέρει σημαντικές αλυσιδωτές αλλαγές στα εθνικά δίκαια με μεγάλο κόστος και αμφίβολο αποτέλεσμα

Αξιολόγηση της οδηγίας 92/104 περί ελάχιστων προδιαγραφών Υ&Α στις επιφανειακές και υπόγειες εξορυκτικές δραστηριότητες (μεταλλεία/λατομεία)

6th International Forum

Mineral Resources in Greece:
A Driving Force for Economic Development

Προτείνονται βελτιώσεις:

- Καλύτερα στατιστικά στοιχεία,
 - Επεξεργασία βελτιωτικών προτάσεων,
 - Δημιουργία οδηγιών εφαρμογής guidelines καλών πρακτικών,
 - Διάδοση και ανταλλαγή εμπειριών
 - Ενίσχυση της εκπαίδευσης υπευθύνων Υ&Α
 - Βελτιώσεις στο θέμα «Safer by Design», στην προτυποποίηση, στα standards των μηχανημάτων και του εξοπλισμού (CEN /TC 151).
 - Ενίσχυση των προγραμμάτων μέσω της European Innovation Partnership με νεωτερισμούς σε τεχνολογίες και μεθόδους εργασίας που θα δίνουν λύσεις σε θέματα Υ&Α
 - Θέσπιση βραβείσεων σε επίπεδο ευρωπαϊκό και εθνικό, για καλές πρακτικές και αποτελέσματα σε Υ&Α
 - Το υπάρχον πρότυπο OSHA 18001 είναι επαρκές
- Έμφαση στην αύξηση της ευαισθητοποίησης του προσωπικού στα θέματα Υ&Α και στην απόκτηση αντίστοιχης κουλτούρας, ιδιαίτερα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Οδηγίες 92/104/EC (Chemicals Agents Directive (CAD)), και 2004/3/EC (Οδηγία περί Καρκινογόνων Ουσιών (CMD)) και εμπλοκή της εξορυκτικής βιομηχανίας

- Οι δύο οδηγίες παρουσιάζουν επικαλύψεις που εμποδίζουν την αποτελεσματική και εστιασμένη στο κύριο αντικείμενό τους εφαρμογή.
- Από τους μελετητές αλλά και από διάφορους φορείς, εκπροσώπους βιομηχανίας, εξόρυξης, ACSH κτλ. ετέθη ο προβληματισμός εάν και κατά πόσο η ύπαρξη δύο ξεχωριστών οδηγιών, υποστηρίζει την αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων από χημικές ουσίες
- Η συνισταμένη άποψη της βιομηχανίας είναι ότι οι δυο οδηγίες καλύπτουν και πρέπει να καλύπτουν, ξεχωριστά πράγματα σε διαφορετικά πεδία. Η ενδεχόμενη συγχώνευσή τους ίσως απαλύνει τις επικαλύψεις και τις αντικρουόμενες διατάξεις. Ωστόσο, υπάρχει και ο κίνδυνος να οδηγήσουν συνολικά σε αυστηρότερα όρια έκθεσης όλες τις ουσίες που περιγράφονται στην CAD, χωρίς αναλογική-αντικειμενική αντιμετώπιση.

Οδηγίες 92/104/EC (Chemicals Agents Directive (CAD)), και 2004/3/EC (Οδηγία περί Καρκινογόνων Ουσιών (CMD)) και εμπλοκή της εξορυκτικής βιομηχανίας

6th International Forum

Mineral Resources in Greece:
A Driving Force for Economic Development

- Τονίζεται επίσης ότι υπάρχει μεγάλη έλλειψη στοιχείων σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για τις καρκινογενέσεις με αιτία την έκθεση σε ρύπους σε χώρους εργασίας. Πολλές φορές, είναι αδύνατη η απομόνωση της εργασιακής αιτίας από άλλους εξωγενείς παράγοντες

Οδηγίες 92/104/EC (Chemicals Agents Directive (CAD)), και 2004/3/EC (Οδηγία περί Καρκινογόνων Ουσιών (CMD)) και εμπλοκή της εξορυκτικής βιομηχανίας

6th International Forum

Mineral Resources in Greece:
A Driving Force for Economic Development

Ευρωπαϊκή Στρατηγική για την Ασφάλεια και Υγιεινή στην Εργασία και επαγγελματικές ασθένειες

- Υπάρχει ανάγκη βελτίωσης συλλογής αξιόπιστων στοιχείων σχετικά με την εκδήλωση επαγγελματικών ασθενειών. Προς την κατεύθυνση αυτή, θα πρέπει να προταθούν κοινοί ορισμοί και κοινά κριτήρια επαγγελματικών ασθενειών για όλα τα κράτη μέλη ώστε να σταματήσει η σημερινή πολυμορφική διαφορετική προσέγγιση

Αντιμετώπιση ουσιών με βάση την CAD

Indicative Occupational Exposure Limits

Οδηγίες 92/104/EC (Chemicals Agents Directive (CAD)), και 2004/3/EC (Οδηγία περί Καρκινογόνων Ουσιών (CMD)) και εμπλοκή της εξορυκτικής βιομηχανίας

Αντιμετώπιση ουσιών με βάση την CAD
Indicative Occupational Exposure Limits

Αντιμετώπιση ουσιών με βάση την CMD

- Ιεράρχηση μέτρων:
- Υποκατάσταση
- Κλειστά συστήματα παραγωγής
- Binding Exposure Limits και minimum έκθεση εργαζομένων

Οδηγίες 92/104/EC (Chemicals Agents Directive (CAD)), και 2004/3/EC (Οδηγία περί Καρκινογόνων Ουσιών (CMD)) και εμπλοκή της εξορυκτικής βιομηχανίας

✓ Εμπλοκή στις υπόγειες εργασίες:

CAD:

NO₂: 0,5 ppm/8h (OEL)

CO: 20 ppm/8 h

CMD:

Κρυσταλλικό Πυριτικό:

0,1 mg/m³

Diesel Exhaust:

100 μg/m³ για την αιθάλη (OEL)

6th International Forum

Mineral Resources in Greece:
A Driving Force for Economic Development

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ